

PROGRAM STAN 2017

CHCEME VRÁTIT STÁT ZODPOVĚDNÝM OBČANŮM

*“Umíme se postarat o naše obce,
postaráme se i o náš stát.”*

Preamble

Program předkládáme lidem, kteří chtějí a jsou připraveni podílet se na rozhodování o veřejných záležitostech, kteří chtějí mít vliv na to, jak bude vypadat jejich život i život jejich potomků, a chtějí složení a následné rozhodování volených orgánů ovlivnit.

Předkládáme jej lidem, kteří si cení své osobní svobody, důstojnosti, váží si občanských svobod a jsou ochotni je bránit. Lidem, kteří uznávají demokracii nikoliv jako dokonalé lidské dílo, ale jako nejlepší možnou formu vlády. Předkládáme ji lidem, kteří nevidí politiku jen jako špínu, korupci a osobní prospěchářství, ale kteří naopak politiku chápou jako službu při správě veřejných záležitostí.

Je jasné, že Česká republika potřebuje dotáhnout a v některých případech zahájit podstatné reformy. Jsme v situaci, kdy pouhé jednotlivé parametrické změny a jemné úpravy systému už nejsou na pořadu dne - ač právě takto by se dal charakterizovat výkon některých vlád nedávné doby. Naše země potřebuje politickou reformu a ni navazující změny v jednotlivých oblastech politiky státu.

Náš cíl je banálně jednoduchý, o to obtížněji k němu lze dospět: naši zemi chceme vidět jako dobré místo pro život. K tomu však potřebujeme skutečnou reformu demokracie, tedy vrátit nám všem důvěru v demokracii jako formě vlády a správy, vrátit důvěru v to, že svobodné volby mohou něco změnit, vrátit stát zodpovědným občanům.

Obsah

Strategický plán	4
Veřejná správa - rozhodování blíže lidem	7
Ústava a zákony - kotva státu	10
Vláda práva - pilíř demokracie	13
Vzdělání a věda - klíč k budoucnosti	16
Ekonomika - cesta k prosperitě	19
Průmysl - základ české ekonomiky	22
Doprava - konec černé díry v srdci Evropy	25
Obrana - konec iluzí	28
Zdraví - podmínka spokojeného života	31
Sociální politika - pomoc oslabeným	34
Zemědělství - výroba potravin i kultivace krajiny	37
Zahraniční politika - podmínky bezpečnosti státu	40
Kultura - základ identity národa	44
Lidé v krajině - politika pro životní prostředí	47

Strategický plán

Hnutí Starostové a nezávislí vychází z předpokladu, že základem lidského soužití je rodina a okruh blízkých lidí a následně obec.

Stát chápeme jako servis pro občany, který nemá “myslet” za své občany, podvazovat iniciativu a “vychovávat” občana. Stát chápeme jako servisní organizaci.

Silný, ale štíhlý stát

STAN prosazuje základní vymezení “silný stát, silné samosprávy”, tj. v praxi posílení státu v oblastech, kde je nezastupitelný - zjm. v otázkách **obran, zahraniční politiky, vnitřního bezpečí a justice**. Ve všech těchto oblastech má centrální správa své neoddiskutovatelné opodstatnění. V nich musí být stát silný.

STAN bude prosazovat zjm. **zjednodušení právního řádu** - postupné rušení zbytných agend a zákonů, přijímání nových, které budou psané tak, aby se v nich vyznal i laik - odmítáme názor, že právní řád má být srozumitelný pouze odborníkům.

Parlament nechápeme jako továrnu na zákony, ale jako fórum, na kterém se mají přijímat co nejkvalitnější zákony, a také jako místo, kde se má diskutovat o celospolečenských problémech. S plným vědomím se hlásíme k cíli zpomalit a zkvalitnit tvorbu a posuzování nových zákonů.

Zahraníční politiku chápeme jako zabezpečení státu navenek a jeho ukotvení v mezinárodních strukturách. V této souvislosti STAN jasně deklaruje, že **Česká republika patří na Západ, do svazku zemí sdružených v Evropské unii a z hlediska obrany je a má zůstat členem Severoatlantické aliance**. Snahy o rozvolnění pozice ČR v těchto strukturách či rozvolnění těchto mezinárodních struktur jako takových je přímý hazard s naší budoucností.

Silné samosprávy - rozhodování co nejdříve lidem

Stát se musí vzdát rozhodování v oblastech, kde rodina, obec, město nebo i kraj mají mnohem účinnější nástroje, jak situace vyhodnocovat a řešit. Těžištěm rozhodování ve věcech, na které stát už není s to dohlédnout, se musejí stát právě obce a města.

Příkladem je **přiznávání sociálních dávek**, kde znalost místních poměrů umožňuje lépe cílit sociální dávky na skutečně potřebné. Roli obcí chceme v sociální oblasti zvýšit.

Sociální systém přitom STAN chápe jako “záchrannou síť” pro případ nouze, nikoliv životní styl. Chceme investovat do vzdělání, ne do dávek.

Základem by měly být následující změny

Přesun kompetencí a revize agend

Budeme prosazovat přesun kompetencí směrem z centra k samosprávám, krajů a obcí a měst.

STAN se zasadí, aby co nejvíce záležitostí veřejného zájmu byly oprávněny řešit obce a kraje, teprve až poté centrální státní orgány (tvorba práva, zásadní koncepce celostátního významu). Nutným důsledkem dodržování principu subsidiarity (“rozhodování co nejbližší lidem a problému”) je zesíhlení ministerstev a zároveň vyšší odpovědnost každého člověka za svůj život a život svých blízkých. Jsme také přesvědčeni, že ústřední orgány státní správy s výjimkou ústavních institucí nemusí vždy sídlit v Praze, ale je možné je přesunout do regionů.

Hodláme vytvořit pracovní **skupinu pro revizi veřejných agend**, složenou ze zástupců politických stran napříč spektrem a zaměstnavatelů, zaměstnanců a odborníků na veřejnou správu s cílem provést žádoucí revizi (a redukci) veřejných agend. V návaznosti na tuto redukci hodláme během volebního období snížit počet úředníků v rámci státní služby o 10% (tj. cca o 8.000 úřednických míst).

Reforma veřejné správy

Základním východiskem musí být pojetí “veřejná správa je tu pro občany, ne občané pro veřejnou správu”.

Prosadíme skutečnou elektronizaci veřejné správy s dálkovým přístupem pro každého občana (“digitální klíč”), sdílení dat a tím odstranění odesílání týchž údajů různým složkám veřejné správy. To se týká jednotlivců, ale i obcí.

Budeme prosazovat zjednodušení stávajícího modelu a rušení zbytných nebo málo efektivních veřejných agend a tím i snižovat administrativu a byrokracii.

Ústavní, volební a legislativní změny

Budeme prosazovat redukci množství voleb a zároveň upevnění pozice voliče a posílení jeho vlivu. Jsme pro odzkoušení elektronických voleb v pilotním případě (např. vybraného senátního obvodu) s cílem po osvědčení zavést tuto možnost pro všechny typy voleb zastupitelských orgánů.

Chceme zpomalit tvorbu nových zákonů a zasadit se o rušení těch zbytných.

Priority

- **Žádné daňové revoluce.** V první fázi navrhujeme ponechat daňové sazby víceméně beze změn s výhledem celkové optimalizace daňového systému tak, aby výsledkem byl daňový systém co nejméně podvazující ekonomiku a především hybné síly v ní.
- **Snížit zatížení práce.** V návaznosti na sociální a zdravotní reformu by tedy mělo přijít i snížení nákladů na práci, tj. snížit odvody na zdravotní a sociální pojištění.

- **Zastavit odliv dividend z ČR.** Řešením je zavedení snížené nebo dokonce nulové daně na tu část zisku, kterou korporace reinvestuje na českém území nebo na kterou použije na zvýšení mezd zaměstnancům českých poboček.
- **Dobudovat páteřní dopravní síť.** Prioritou musí být dálniční spojení na jih (Česká Budějovice a Rakousko) a na západ (Karlovy Vary a Německo). V oblasti železniční dopravy je nutné klást důraz na vysokorychlostní tratě.
- **Větší spojení škol a zaměstnavatelů.** Budeme prosazovat větší spojení školského systému a praxe - zaměstnavatelů z řad soukromých firem, ale i veřejného sektoru. Profesní poptávka a výhled do budoucna by měl lépe určit strukturu oborů tak, aby absolventi měli větší šance na trhu práce.
- **Zdravotnictví** musí zajistit standard péče na vysoké a zároveň finančně přijatelné úrovni. Prioritou musí být lepší regulace systému (ze strany ministerstva zdravotnictví a zdravotních pojišťoven), odstranění nerovnosti mezi poskytovateli podobné péče a zvýšení platů zdravotnického personálu.
- **Důchodová reforma.** Vzhledem ke schodkům na důchodovém pojištění je nutné - a tentokrát doopravdy - připravit a navrhnout důchodovou reformu. Pracovní skupina, která navrhne řešení, musí mít jasný časový mandát.
- **Podpora středních a malých zemědělců.** Zemědělské dotace by primárně měly směřovat k menším producentům potravin, zohledňovat rodinné farmy. Spolu s nimi se musíme zaměřit na boj se suchem.
- **Obranná politika** musí zohlednit hrozby současnosti, zjm. kyber útoky, hybridní formy války apod. Populace musí být mnohem lépe připravená na stavy krize než nyní.
- Návrat **vodárenství** do rukou měst a obcí.

Veřejná správa - rozhodování blíže lidem

Výchozí stav

Reforma veřejné správy byla nastartována v roce 1990 a dosud nebyla dokončena - v podstatě byly provedeny jen její dvě etapy (obnovení základní územní samosprávy – obcí a vznik vyšších územních samosprávných celků – krajů).

V rámci diskutované koncepce reformy veřejné správy přitom mělo dojít ještě k další, třetí etapě - k decentralizaci kompetencí ústředních orgánů státní správy (zejména ministerstev) a jejich související reformě (zeštíhlení). Dosud se nestalo.

V současné době jsme naopak svědky přesně opačných snah - tedy centralizace. Postupně se navrhuje odebírání správních agend územním samosprávným celkům, zejména obcím II. stupně (např. stavební úřady). V některých oblastech k tomu už dochází.

Ministerstva již avizují zásadní změny v působnostech úřadů, snaha budovat nové správní úřady, které budou patřit přímo do organizační struktury jednotlivých ministerstev, a výrazně tak posilovat centralizaci státní moci. Novým prvkem je snaha zřizovat vedle současných ministerstev nové samostatné „super úřady“.

Návrhy STAN:

- *Rozhodování co nejbliže občanům: přesun kompetencí směrem k samosprávám*
- *Digitalizace veřejné správy*
- *Transparentní a otevřená správa*

Urgentní opatření (1. rok vlády)

- **Pracovní skupina** napříč politickým spektrem (aby po výměně vládní garnitury nedošlo k otočení kurzu) a zástupců samospráv **navrhne revizi veřejných agend a v návaznosti pak optimální směr a tempo zásadní reformy veřejné správy**: přesun kompetencí směrem dolů, přesun některých ústředních orgánů státní správy do regionů, zeštíhlení centrálních úřadů (snížení počtu úředníků), zároveň ale posílení jejich kompetencí v oblastech, kde mají nezastupitelné místo (“silný stát”), postupné rušení agend (dle návrhu pracovní komise – viz kapitola Ústava a zákony – kotva státu).

Plán pro funkční období vlády (4 roky)

Elektronizace veřejné správy

- **“Digitální klíč” pro každého občana.** Chceme postupné propojení všech registrů a systémů - a to skutečné - tak, aby jednotlivé složky veřejné správy sdílely požadované informace. Jinými slovy: aby jednotlivý občan, ale i firma nebo obec odevzdali požadovaná data pouze jednou. Skončí tak duplicity, kdy např. jedno konkrétní hlášení odesílá obec v průběhu roku až třikrát, vždy na jiném formuláři různým institucím.
- Za použití “digitálního klíče” (vzdáleného přístupu) do různých systémů by v budoucnu měl občan mít možnost **komunikovat s úřady, zaplatit daně, vstoupit do katastru nemovitostí, registru obyvatel, živnostenského rejstříku, na dálku založit firmu.**

Elektronické volby

- Vzdálený přístup umožní volbu do všech úrovní veřejné správy “na dálku”, po internetu - za předpokladu jasné identifikace a ochrany systému. Můžeme si od toho slibovat určitý nárůst volební účasti. Zároveň je nutné zachovat tradiční možnost volby ve volebních místnostech. Pro ověření funkčnosti a bezpečnosti takového systému spustíme nejprve pilotní projekt.

Oslabení byrokracie

- Budeme trvat na postupném oslabení byrokracie, zjednodušení stávajícího modelu a zrušení zbytných nebo málo efektivních agend. V návaznosti na kontinuální revizi veřejných agend bude postupně docházet k rušení úřednických míst (očekáváme na konci volebního období zrušení 10 % tabulkových míst - cca 8.000 míst).
- Podobně také občan nebude vyplňovat vždy stejné údaje na různé formuláře pro různé potřeby, složky veřejné správy využijí datových souborů ve svých registrech.

Rozhodování co nejbližší občanům

- Kompetence, jejichž výkon zvládnou obecní či krajské samosprávy lépe a s větší schopností porozumět problému oproti centrálním úřadům, by měly přejít na obce a kraje.
- Jedná se zejm. o spolurozhodování obcí při **přiznávání sociálních dávek**, neboť potřebnost žadatele či naopak pokus o zneužití sociálního systému mohou nejlépe posoudit samosprávy se znalostí situace, ve které se žadatel nachází. Stanovisko obce bude klíčový podklad pro rozhodování státní správy. Systém musí mít ovšem pojistku - možnost odvolání - tak, aby případný potřebný žadatel nebyl odkázán na libovůli. Po osvědčení nového systému, lepšího adresného rozhodování dávek, vytváření úspor může přejít tato agenda celá na obce.
- **Právo domovské příslušnosti** zajistí větší dobrovolné ukotvení občana v jeho obci. Občan může (ale nemusí) o přiznání domovské příslušnosti požádat. Přiznání tohoto statutu zajistí občanu přednostní právo obrátit se na svou obec s žádostí o pomoc v případě tísně, přednostní umístění dětí do školky či školy, možnost získat v případě dočasné nouze sociální bydlení. Obec se tak stane po rodině jeho skutečnou záchrannou sítí po nezbytně nutnou dobu.
- **Peníze za péči o seniory obcím.** Pozměníme rozpočtové určení daní tak, aby stát směřoval peníze nejen na děti v (před)školním zařízení, ale též na seniory s příslušností k obci. Obce budou mít vyšší motivaci pomáhat rozvoji volnočasových aktivit a denního vyžití seniorů. Senioři se stanou partnery obcí a tak i státu.

Transparentnost, otevřenost a odpovědnost veřejné správy

- Demokracie jako forma vlády předpokládá informované občany. Zveřejňování smluv uzavíraných orgány veřejné správy musí být samozřejmostí nejen pod tlakem zákona (registr smluv), ale také jako běžná praxe radnice či krajského úřadu. Nepřipustíme omezování registru smluv ve veřejné správě.
- Zároveň na úrovni státní správy zavedeme důsledný princip odpovědnosti úředníků a politiků ve výkonné funkci za škodu jimi způsobenou občanům a firmám.

Výhled za horizont

Veřejná správa jako dlouhodobě stabilní, bez zbytečných a zbytečně prudkých změn

- Rozhodnutí, jakým organizačním způsobem bude státní správa vykonávána, by mělo být vždy strategické nebo alespoň koncepční, předem důkladně prodiskutované a dlouhodobě stabilní.
- Předjednáme proto nezbytné strategické změny napříč politickým spektrem.

Cílový stav

- **Důslednou elektronizací veřejné správy dostal občan možnost přímo ze svého počítače vyřídit si doklady, založit firmu, prohlédnout si své zdravotní záznamy, zaplatit daně.**
- **Skončily duplicitní dotazy veřejné správy směrem k občanovi, jednotlivé složky veřejné správy za nezbytného dodržení bezpečnosti sdílejí data.**
- **Zavedením možnosti elektronicky volit od komunálních po parlamentní volby se zvýšil komfort pro voliče způsobem odpovídajícím 21. století.**
- **Rozhodování se decentralizací řady správních agend přeneslo blíže lidem.**
- **O agendách, u kterých mohou rozhodnout s větší kompetencí a znalostí situace, skutečně rozhodují samosprávy (příkladem je přiznávání sociálních dávek).**
- **Centrální úřady zeštíhlely.**

Ústava a zákony - kotva státu

Výchozí stav

Naše země je parlamentní demokracií, v níž zdrojem veškeré moci jsou skrze volby svých zástupců do parlamentu a dalších zastupitelských orgánů občané.

Starostové a nezávislí vyznávají zásadu, že žádný člověk není přirozeně nadřazen jinému člověku a že všichni si jsou rovni v podřízenosti právu.

STAN je zároveň přesvědčen, že 24 let fungování Ústavy České republiky ukázalo dostatečně její silné, ale i slabé stránky.

Např. **přímá volba prezidenta** nepřinesla normativní zvýšení pravomocí hlavy státu, ale fakticky posílila tendence k postupům na hraně kodifikované Ústavy. Zpřesnění pravidel by dle našeho názoru nebylo na škodu.

Právní systém trpí doslova chrlením nových zákonů a jejich novelizací, což vytváří právní systém, ve kterém se stěží orientují i právníci.

Zároveň se ukazuje, že **více voleb ještě neznamená více demokracie** - 11 volebních let za sebou znamená jednak neúměrnou zátěž na voliče, jednak se vláda i další politické orgány rozhodují pod tlakem prakticky permanentního volebního zápolení.

Návrhy STAN

- *V několika bodech jasně zpřesnit Ústavu ČR, aniž by šlo o převratné a podstaty se dotýkající změny*
- *Zpomalit přijímání zákonů, prodloužit lhůty na jejich posouzení*
- *Snížit počet voleb nebo alespoň sloučit termíny některých z nich*

Urgentní opatření (1. rok vlády)

- **Vytvoříme komisi (konvent) pro návrh změn Ústavy.** Pro ústavní změny je nezbytné, aby byly promyšlené, nijak samoúčelně revoluční a aby na nich byla shoda napříč politickým spektrem. Proto by složení komise (konvent) mělo odrážet nejen politické, ale i občanské síly ve společnosti.
- **Zahájíme celonárodní diskusi o systému voleb do každé z komor parlamentu.** Východiskem musí být vysvětlovací kampaň o úloze obou komor a systému voleb do každé z nich. Výsledkem pak odpověď na otázku, zda ponechat volební systém tak, jak je, či jej modifikovat.

Plán pro funkční období vlády (4 roky)

Zpřesnění Ústavy

Postup prezidenta při jmenování vlády

- Navrhne prohodit druhý a třetí pokus při jmenování nového premiéra - první pokus by náležel jako dosud prezidentovi ČR, už druhý ale předsedovi Poslanecké sněmovny. Třetí pak opět prezidentovi, teprve při tomto neúspěchu by prezident mohl vypsát nové volby. Prezident by tak nemohl taktizovat s vědomím, že hned následující pokus je taktéž jeho. Domníváme se rovněž, že je nemyslitelné, aby vláda rozhodovala bez důvěry Poslanecké sněmovny i řadu měsíců a opírala se jen o jmenování prezidentem.

Zpřesnění pravomocí Senátu.

- Za nezbytné pokládáme prodloužení lhůty na posouzení zákonů, které postoupí Senátu Poslanecká sněmovna, a to nejméně na 60 dnů oproti nyní 30.
- Zároveň navrhne oblasti, ve kterých nebude moci Poslanecká sněmovna přehlasovat Senát - zejm. v případě zákonů zasahujících do postavení samospráv tak, aby se ztížila možnost státu narušovat chod obcí, měst a krajů.
- Navrhne po slovenském vzoru, aby Senát získal pravomoc 3/5 většinou všech svých členů navrhol Ústavnímu soudu zrušení vyhlášené amnestie či individuální milosti (např. Klausova aboliční amnestie, která zastavovala trestní stíhání u závažných kriminálních činů s výrazným dopadem na poškozené by tak mohla být přezkoumána).

Méně voleb, více odpovědnosti

- Po pečlivém zkoumání se pokusíme zredukovat počet šestera různých voleb a prosadit volební zákony v obou komorách parlamentu.
- V minimální variantě navrhne sloučit termíny voleb do různých zastupitelských orgánů ("election day" po vzoru USA).
- Zahájíme diskusi o tom, zda by se např. mandát senátora neměl odvíjet od krajských voleb. Senát jako horní komora parlamentu by se tak skutečně stal "komorou regionů".

Rušení zbytných zákonů

- S přebujelostí zákonů přichází nárůst byrokracie. Provedeme tedy **revizi veřejných agend**, kterou navrhne pracovní skupina složená napříč politickým spektrem, ze zástupců tripartity i expertů na veřejnou správu.
- Navrhne **zrušení zákonů**, které tato skupina vyhodnotí jako zbytečné.
- U každého nového zákona budeme důsledně vyžadovat posouzení, jaké dopady na růst byrokracie nový zákon může mít.
- Bude-li zákon zavádět povinnosti pro obce, které s sebou nesou finanční zátěž, musí stát zároveň pro realizaci vyčlenit i finance - podle zásady "se zákonem jdou i peníze".

Kvalitní příprava zákonů

- Do tvorby a přípravy zákonů zapojíme více veřejných institucí, nejen jako připomínková místa, ale jako zástupce v Legislativní radě vlády ČR (Asociace krajů, Svaz měst a obcí, Sdružení místních samospráv, odborových svazů atd.)
- O něco zpomalíme přijímání nových zákonů parlamentem (prosádné prodloužení lhůt). Především ale omezíme počet nově přijímaných právních norem a neustálých novelizací těch stávajících.

- Těžištěm posuzování zákonů budou parlamentní výbory - posílením jejich pravomocí.
- Při tvorbě zákonů nebo novelizaci stávajících budeme dodržovat nastavení dostatečných legisvakančních lhůt, aby bylo reálné se na změny připravit.
- Při zavádění evropského práva zhodnotit, zda navrhovaný zákon neobsahuje ustanovení nad rámec povinností stanovených EU. Pokud ano, požadovat zdůvodnění a zhodnocení dopadů.

Výhled za horizont

Diskuse o volebním systému

Na konci volebního období vlády by měl být znám výsledek celonárodní diskuse o volebním systému, který by měl odpovědět na otázky:

- Ponechat volební systém tak, jak je, či jej změnit?
- Posílit většinu v Poslanecké sněmovně “bonusem pro vítěze” a tím posílit pozici vlády?
- Změnit charakter Senátu jako “komory regionů” tak, aby se mandát senátorů odvíjel od výsledků např. krajských voleb?
- Prohodit případně způsob voleb do Poslanecké sněmovny a Senátu - do Poslanecké sněmovny většinovým systémem, do Senátu poměrným?

Prosazení doporučení, která by vzešla z diskuse, by byla až na další vládní garnituře.

Cílový stav

- **Výrazně klesl počet nově přijímaných zákonů.**
- **Zákony jsou srozumitelné i laikům.**
- **Ústava zpřesnila postup pro špičky politické scény v klíčových okamžicích, jako je jmenování premiéra, celé vlády i jednotlivých ministrů.**
- **Počet voleb, resp. volebních termínů klesl na únosnou míru (redukce o min. 2 volební akty).**

Vláda práva - pilíř demokracie

Výchozí stav

Pokládáme za nezvratitelný fakt, že se justice v minulých letech vymanila ze sevření výkonné moci.

Zároveň ale STAN vnímá, že justici hrozí opačné riziko: neodpovědnost a chybějící řízení soudnictví. Soudce je fakticky jmenován na doživotí, ovšem chybí odpovídající nezávislé vyhodnocování jeho činnosti. Soudní moc se neumí stále zbavit těch, kteří se v praxi neosvědčí.

Postrádáme rovněž propojení kárné odpovědnosti soudců s jejich odpovědností majetkovou. Za 25 let existence samostatné ČR byla způsobená škoda vymáhána resortem spravedlnosti ani ne ve 20 případech.

Návrhy STAN

- *Zřídit Nejvyšší radu soudnictví, která bude vyhodnocovat postup soudců*
- *Posílit pravomoci odvolacích soudů, aby mohly častěji meritorně rozhodnout a nevracely zbytečně případy soudům nižší instance*
- *Zavést majetkovou odpovědnost pro soudce i úředníky - vznikla-li škoda, kterou stát musel uhradit, musí škodu vymáhat na odpovědné osobě*

Urgentní opatření (1. rok vlády)

- **Zákon o majetkové odpovědnosti úředníků i soudců.** Rubem moci nad osudem každého z nás musí být i zvýšená odpovědnost za zaviněné justiční excesy. Prosadíme již připravený zákon o majetkové odpovědnosti (do zákonem stanovených limitů) za úřední rozhodnutí. Stav, kdy jediným odpovědným je pouze daňový poplatník, nelze akceptovat.
- **Nejvyšší rada soudnictví.** Prosadíme relativně rychle dlouho zvažovaný zákon o dohledu nad soudnictvím. Rada bude složena z nominací více ústavních orgánů a samotných soudců. Bude vyhodnocovat stav soudnictví včetně finančních otázek, určovat kariérní postup, mít vliv na určování majetkové odpovědnosti soudců při kárném řízení.

Plán pro funkční období vlády (4 roky)

Konec soudního "ping-pongu"

- Zpřesníme procesní pravidla tak, aby už odvolací soudy meritorně rozhodovaly o předložených kauzách a jen minimálně vracely soudům 1. instance. Tytéž možnosti zvýšíme u rozhodování nejvyšších soudů. Vracet věc předkládajícímu soudu bude možné ve výjimečných případech vad.
- Zkrátí se tím nyní zdlouhavé soudní řízení a vracení kauz k rozhodnutí zpět na nižší úroveň.

Třístupňové soudnictví

- Zavedeme třístupňovou soudní soustavu, neboť čtyři soudní stupně jsou pro unitární stát nadbytečným luxusem.
- Činnost vrchních soudů by měla být v dohledné době ukončena.
- Naopak při vybraných okresních soudech chceme zřídit specializované soudní senáty pro závažnou trestnou činnost a právně složité odvětví soukromého práva (směnečná řízení, duševní vlastnictví apod.).

Nové procesní předpisy, nezávislé vyšetřování

- Řízení před soudy má být pružné, efektivní a ve smyslu fair play.
- Proto navrhne místo archaického občanského soudního řádu a trestního řádu nová pravidla, včetně tolik potřebných pravidel doručování.
- Investujeme do moderních technologií a zvýšíme platy nesoudním zaměstnancům.
- Po dokončení procesní reformy soudnictví navrhne nový zákon o státním zastupitelství, který naváže na trestní kodex a poskytne záruky nezávislého vyšetřování pod dohledem moci soudní.

Vyšetřující soudce

- Zvážíme zavedení institutu vyšetřujícího soudce.
- Důvodem jsou množící se případy nestandardních vyšetřování, kdy se až za několik let veřejnost dozví, že stíhaný člověk je neviný. Státní zástupci až nevídaně často rezignují na povinnost objasňovat věci i ve prospěch obviněného.
- Vyšetřující soudce by byl pojistkou v rozhodování, před něj by předstupoval státní zástupce i obviněný a přednesli své argumenty. Tento soudce by následně rozhodl o podstatných procesních rozhodnutích.

Právo na straně slušných a poctivých

- Nejen u drobných krádeží, ale i dalších přestupků (např. přestupků proti občanskému soužití) prosadíme princip "třikrát a dost!" - třetí totožný přestupek v určité době by soud posoudil jako trestný čin.

Dluhové pasti

- Odmítáme slepě oddlužovat dlužníky (přes 300 tisíc lidí žije v zajetí svých dluhů).
- Zároveň ale nelze akceptovat přemrštěné úroky z půjček poskytovaných již s vědomím, že dlužník se ocitne v problémech. Chceme proto přenést částečnou odpovědnost za nevyhahatelné dluhy též na poskytovatele půjček tím, že budou souhlasit s oddlužením dlužníků.

Zveřejňování anonymizovaných soudních rozsudků

- Anonymizované rozsudky soudů by měly být veřejně dostupné. Zkvalitní to soudní rozhodování, posílí důvěru v justici a učiní ji transparentnější.

Výhled za horizont

Postupné ladění soudního systému

Volební období jedné vlády může reformy pouze nastartovat. Několik let bude trvat doladění soudní soustavy i způsobů vyšetřování.

Proto v každé fázi bude nutné co nejširší shoda napříč politickým spektrem tak, aby nová vládní garnitura celý, ještě nezaběhlý systém nezvrátila jiným směrem.

Cílový stav

- **Soudní řízení se zrychlilo, práva se člověk domůže v horizontu měsíců či maximálně několika málo let.**
- **Klesl počet excesů nestandardního vyšetřování.**
- **Soudci, státní zástupci, úředníci i politici nesou jasnou odpovědnost za svá rozhodnutí.**

Vzdělání a věda - klíč k budoucnosti

Výchozí stav

Momentálně nejsme schopni elementární dohody, kam má vzdělání směřovat. Přitom se náš vzdělávací systém v mezinárodním srovnání výsledků neustále propadá. Zároveň jsme si ale všichni vědomi, že kvalitní vzdělání je v zájmu budoucnosti České republiky - a v tom je rozpor v samé podstatě.

Počet a struktura absolventů neodpovídají potřebám praktického uplatnění. Toho zcela jistě nelze docílit stoprocentně, je ale možné strukturu optimalizovat, aby odpovídala poptávce. Bez toho jsou nutné náklady tzv. "prvního zaměstnavatele", aby se absolvent byl schopen přizpůsobit místu, na které byl přijat. V horším případě nenajde absolvent práci vůbec a stává se závislým na sociální podpoře.

Žijeme v době překotných změn, které tíhnou k dalšímu zrychlování. Tomu neodpovídá poměrně konzervativní školský systém.

Jde o dlouhodobé cíle - je tedy nutná shoda napříč politickým spektrem.

Návrhy STAN:

- *Propojit systém škol se zaměstnavateli (soukromým i veřejným sektorem)*
- *Zkvalitnit a stabilizovat učitelský stav - v první fázi zjm. zvýšením mezd*
- *Zahájit celospolečenskou diskusi, kam má směřovat vzdělávání*
- *Zřídit národní komisi pro vzdělávání, která propojí školy, jejich zřizovatele, zaměstnavatele, sociology, ekonomy*

Urgentní opatření (1. rok vlády)

- Státní rozpočet na následující rok už bude počítat s vyššími platy pro učitele. Pohybovat by se měly kolem 45 000,- měsíčně.
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy změníme (nikoliv pouze přejmenujeme) na ministerstvo vzdělávání a vědy.
- Provedeme audit agend a podstatně zredukujeme byrokracii požadovanou po školských zařízeních.

Plán pro funkční období vlády (4 roky)

Propojíme školy a zaměstnavatele

- Klíčem k úspěchu je v posílení sounáležitosti mezi školami všech stupňů a zaměstnavateli - firmami, ale i veřejným sektorem.
- Spolupráce bude spočívat v koordinaci obsahu, tedy učebních plánů, ale otevírání oborů v počtech, o které bude ve střednědobém výhledu zájem.
- Podpoříme větší podíl praxe a na vysokých školách i podíl výzkumu, podpoříme větší počet praktikantských míst, stáží a podnikových stipendií.

Vytvoříme Národní radu pro vzdělání

- Strategickou prioritou bude vůbec zahájit celospolečenskou diskusi na téma vzdělávání, se zapojením odborníků a s výstupem, který pak akceptuje politická scéna napříč spektrem.
- Moderátorem diskuse by měl být předseda vlády.

“Výchova k demokracii”

- V rámci občanské výchovy a základů společenských věd podpoříme větší důraz na “výchovu k demokracii” (po vzoru Německa 50. let). Výuka a zjm. diskuse se neomezí na pouhé technikálie demokratického procesu (volby apod.), ale na podstatu demokracie jako správy veřejných záležitostí. Důraz by měl být kladen právě na diskuse se žáky a studenty, včetně otázky práv a svobod.

Obsah výuky: Učební plány

V učebních plánech chceme klást důraz zjm. na tyto obory a dovednosti:

- výuka jazyků
- komunikativnost: mluvená i psaná
- schopnost diskuse, argumentace - včetně naslouchání druhým
- zvládnání informačních a komunikačních technologií
- znalost občanských práv a základy etiky
- kritické myšlení
- schopnost třídit fakta
- kreativita
- vytrvalost, sebekázeň, adaptabilita

Financování škol

- Podpoříme vznik dalších firemních škol.
- Výrazně posílíme financování školství se zachováním dotace na třídu, nikoliv na žáka.

Debyrokratizace školství

- Po důkladném auditu provedeném již v prvním roce vlády nastavíme systém tak, aby byly školy zbavené zbytné byrokracie, hlášení, tabulek a souhrnů.
- Přednost musí mít jednoznačně výuka.
- Základem musí být na druhé straně i kvalitnější výběr ředitelů škol.

Věda a výzkum

- Svět se ocitá na rozhraní. I naše země potřebuje výzkum a vývoj, který zvyšuje šance na vývoj lepších adaptačních schopností člověka a společnosti na skokově probíhající a nastávající změny.
- Je nutné **stabilizovat systém hodnocení vědy, výzkumu a inovací a jejich podpory**. Hodláme zařadit tyto instituce dle jejich objektivně měřitelných výsledků do skupin excelence, dobrých a průměrných výsledků a podle toho jim rovněž poskytovat podporu. Instituce s podprůměrnými výsledky budou vyřazeny ze systému veřejné podpory.
- Chceme stále **pokračovat ve spolupráci podnikatelské sféry a výzkumných institucí**, zvyšovat státní podporu za podmínky zvyšování podílu investic do soukromého sektoru. Namísto je více rozvíjet spolupráci s inovativními firmami a startupy.
- Vnímáme rizika, kdy soustavná účast ve výběrových řízeních na granty nese rizika diskontinuity ve výzkumu. Ve vědě a výzkumu je nutné **zavést stabilní a víceletou veřejnou podporu**. Usilujeme rovněž cílit jak soukromé, tak veřejné (národní i evropské) finance na projekty zvyšování konkurenceschopnosti.
- **Nejlepší mladí vědci (doktorandi) získají státní podporu svých stáží v zahraničí**, to za podmínky dalšího působení v českých výzkumných institucích. Je klíčové výrazně zvyšovat ohodnocení doktorandů včetně jejich zázemí vázané na měřitelné výsledky jejich práce.

Cílový stav

- **Vzdělávání se stalo celospolečenskou prioritou České republiky.**
- **Učitelství získalo - nejen díky finančnímu ohodnocení, ale také díky němu, větší prestiž.**
- **Cílem vzdělání není "výroby kvalitní pracovní síly", ale všestranný rozvoj osobnosti a její schopnosti se neustále učit. Škola tak připravuje na profesní růst a zároveň pomáhá žákům a studentům rozvíjet schopnosti a dovednosti, díky nimž jsou schopni se orientovat ve stále složitějších vztazích ve společnosti.**
- **Školství se snaží vyvážit přístup mezi svobodným rozvojem osobnosti a nutností sebekázně ve smyslu vztahu "škola hrou" a ne vždy příjemnými povinnostmi. Cesta bez překážek na život nepřipraví.**

Ekonomika - cesta k prosperitě

Výchozí stav

Klíčové pro budoucnost je **vzdělání**. V českých podmínkách počet, struktura a kvalita absolventů neodpovídá potřebám praktického uplatnění. Beze změn nastanou výrazné problémy.

Podnikání - zejm. drobné a střední - se potýká s byrokratickými problémy a neodůvodněnými průtahy při založení firmy (zvláště obchodní společnosti), v průběhu fungování i při ukončování podnikatelských aktivit.

Stát zcela rezignoval na **zdravotní a důchodovou reformu**, zejm. s ohledem na nutnost zkrátit finanční bilanci.

Výzkum, vývoj a inovace jsou často samoúčelné a nereflektují potřeby ekonomiky.

Daňový systém je komplikovaný, náklady daňové evidence a povinností z hlediska daňového poplatníka patří k nejvyšším ve světě. Zatížení práce (formou vedlejších mzdových nákladů) je jednou z bariér konkurenceschopnosti české ekonomiky.

Návrhy STAN

- *Urychleně zavést elektronizaci veškeré úřední agendy a vytvořit jednotné koordináční místo*
- *Propojit školy všech úrovní se zaměstnavateli (firmami i veřejným sektorem)*
- *Připravit zdravotní a důchodovou reformu*
- *Koncept nového daňového systému, který nebude podvazovat ekonomiku*

Urgentní opatření (1. rok vlády)

- **Vytvoříme jednotné místo pro elektronickou úřední agendu.** Propojíme registry a odstraníme opakování týchž úředních aktů na různých úřadech. V druhém sledu tak zjednodušíme zakládání i fungování podnikatelských aktivit.
- **Ustavíme komise pro zdravotní a důchodovou reformu.** Jejich cílem nebudou léta zkoumání, ale poměrně rychlé navržení praktických řešení pro třetí dekádu 21. století.

Plán pro funkční období vlády (4 roky)

Školství

- **Vzdělání** chápeme jako základ budoucnosti.
- Propojíme školy a zaměstnavatele - včetně veřejného sektoru.
- Zkoordinujeme obsah, osnovy a otevírání oborů v počtech, o které bude ve střednědobém výhledu zájem.
- Zasadíme se o vyšší podíl praxe na výuce, o více praktikantských míst, systematických stáží a podnikových stipendií.

Podnikání

- Kromě elektronizace agendy povede naše politika ke stabilitě a předvídatelnosti podnikatelského prostředí. S tím souvisí i umírněnost v zákonodárné činnosti - nebudeme překreslovat hrací hřiště nijak často a podstatně.

Makroekonomická stabilita

- Cílem rozpočtové politiky bude snižování deficitů.
- Stabilizujeme finance ve zdravotnictví (zdravotní reforma).
- Navrhujeme ucelený koncept důchodové reformy s cílem vytvořit systém, který bez deficitů vydrží několik desetiletí. Konečnou podobu reformy projednáme s opozicí - nesmí se opakovat situace, kdy nová garnitura zcela změní pravidla hry.
- Koordinaci všech těchto aktivit pověříme nově vzniklé ministerstvo hospodářství namísto oborově oddělených ministerstva průmyslu a obchodu a ministerstva dopravy.

Daňový systém

- Do poloviny funkčního období navrhujeme optimalizaci daňového systému, který bude preferovat nepřímé daně (DPH) před daněmi přímými (z příjmu). Výsledný mix bude cílit na to, aby nepodvazoval konkurenceschopnost české ekonomiky a vyvaroval se experimentů se sektorovými daněmi.
- Změníme fungování finančních úřadů, které dnes trestají formální provinění a leckdy nechávají bez povšimnutí faktické daňové úniky.
- Snížíme daňové zatížení práce, respektive vedlejší mzdové náklady. Výpadek kompenzujeme v provedené důchodové reformě.

Zastavení odlivu dividend z ČR

- Každoroční odliv dividend z dceřiných společností zahraničních korporací mimo českou ekonomiku znamená řádově stovky miliard korun.
- Řešením je zavedení snížené nebo dokonce nulové daně na tu část zisku, kterou korporace reinvestuje na českém území nebo na kterou použije na zvýšení mezd zaměstnancům českých poboček a dceřiných společností.

Věda, výzkum, inovace

- Zřídíme jednotné centrální místo pro výkon komplexní politiky výzkumu - nabízí se Technologická agentura ČR.
- Stát jasně řekne, jaký směr výzkumu, vývoje a inovací bude podporovat.

Fondy EU

- Máme za to, že na fondy EU musíme pohlížet jako na časově omezené, zároveň je ale využít v maximální možné míře.
- Urychleně vytvoříme jednotné autoritativní kompetenční centrum, které zajistí co nejlepší využití přidělených prostředků (zejm. v novém rozpočtovém období EU po r. 2020) pro skutečně smysluplné projekty.

Export

- Pomocí investičních pobídek podpoříme ty malé a střední firmy, které jsou schopné dodávat na zahraniční trhy nikoliv komponenty, ale finální výrobky.
- Rozvineme tak systém investičních podpor, které nepodníí pouze zahraniční firmy, aby investovaly v České republice, ale rovněž české firmy schopné expandovat do perspektivních zemí.

Infrastruktura

- Stanovíme jasný harmonogram dobudování dopravní infrastruktury (viz dopravní politika).
- Připravíme dlouhodobou energetickou strategii s vědomím, že jde o klíčový prvek stability společnosti.
- Připravíme strategii podpory digitální ekonomiky, kterou považujeme za nejdůležitější složku pro budoucnost.

Cílový stav

- **Státní politika bude nastavena jako “neškodící”, “misionářská”.**
- **Nastolíme otázky typu “co chceme?”, “kam směřujeme?”, “co je cílem našeho snažení?”**
- **V souladu se zásadou svobodného podnikání ponecháme volný prostor pro aktivity podnikavých jedinců a firem za dodržení základních pravidel.**

Průmysl - základ české ekonomiky

Výchozí stav

Česko je nejprůmyslovější země z celé EU - průmysl vytváří téměř 40% HDP, což je více než v Německu i kdekoli jinde v Evropě. Budoucí konkurenceschopnost celé české ekonomiky je tak přímo navázána na kondici domácího průmyslu.

Průmysl je tedy páteří ekonomiky, ale aby nás i nadále táhla dopředu, je potřeba ji výrazně modernizovat a internacionalizovat. Pokud by se tak nestalo, mohl by českou ekonomiku naopak táhnout dolů.

Momentálně jsme kvůli podobě české transformace vůbec nejvíce závislá ekonomika na zahraničním kapitálu z celé střední a východní Evropy.

Ekonomika je závislá na exportu (více než 80 % HDP), vývoz směřuje v drtivé většině do zemí EU (84 % vývozu). Bude třeba jej diverzifikovat.

V první řadě je potřeba vystoupit z pasti „levné ekonomiky“, tedy dostat se z pozice subdodavatelů s minimálními maržemi do pozice producentu finálních výrobků a služeb, kteří mají jednak mnohonásobně vyšší marže, jednak větší manévrovací prostor kde, jak a komu mohou svoje výrobky nabízet.

Za druhé je třeba posílit český kapitál, aby zisky zůstávaly doma a zde byly zde reinvestovány.

Návrhy STAN

- *Nezvyšovat daňovou zátěž*
- *Pružný trh práce*
- *Změnit systém vzdělávání*
- *Přitáhnout špičkové odborníky ze zahraničí*
- *Připravit se na Průmysl 4.0, důraz klást na výzkum a inovace*

Urgentní opatření (1. rok vlády)

Změníme systém investičních pobídek

- Tento nástroj z 90. let je třeba přehodnotit: není nutné klást důraz na počet pracovních míst a zvýhodňovat jakéhokoliv investora.
- Umožníme pobídky i pro domácí malé a střední podniky.
- Ze zahraničních vybírat jen ty investory, kteří přinesou výrobu s vysokou přidanou hodnotou a také inovace či spolupráci s vysokými školami.

Výzkum, vývoj a inovace

- Podpoříme společný výzkum výzkumných organizací a průmyslových podniků. Připravíme nový zákon o podpoře výzkumu, vývoje a inovací. Zajistíme dostatečné financování aplikovaného výzkumu a důsledně zavedeme Metodiku hodnocení výzkumných organizací a programů s důrazem na spolupráci výzkumných organizací s firmami a využitelnost výsledků pro praxi (viz kapitola Vzdělání a věda – klíč k budoucnosti).

Plán pro funkční období vlády (4 roky)

Trh práce

- **Inovujeme systém rekvalifikací** tak, aby uchazečům o zaměstnání umožňoval absolvovat individuální plán vzdělávání podle potřeb konkrétních uchazečů a trhu práce.
- **Přijmeme systémová opatření v oblasti zaměstnávání cizinců ze třetích zemí**, která by snížila administrativní bariéry a urychlila proces při náboru cizinců **k pokrytí tzv. nedostatkových profesí** zaměstnavatelů a podnikatelů na českém trhu práce. Týká se to špičkových odborníků, ale i profesí, o které není mezi českými uchazeči zájem.
- Navrhne transparentní zákonem stanovenou metodu **regulace minimální mzdy**, která zajistí její předvídatelný vývoj (např. navázání na 40 % průměrné mzdy).
- V oblasti nemocenského pojištění zpracujeme **systémové řešení poskytování nemocenských dávek** s důrazem na zabezpečení lidí při dlouhodobé pracovní neschopnosti, ne na tzv. karenční dobu prvních 3 dnů nemoci.
- Při revizi **sociálních systémů** budeme respektovat tato základní kritéria: adresnost, účelovost, efektivnost čerpání sociálních dávek a nezvyšování nákladů práce zaměstnavatelům.
- V oblasti **důchodové reformy** zohledníme **podmínky pro dřívější odchody zaměstnanců v předdůchodovém věku** do starobního důchodu při finanční participaci zaměstnavatelů, zaměstnanců i státu, zejména u **namáhavých, popř. rizikových profesí**.

Vzdělávání

- Obnovíme polytechnické vzdělávání na ZŠ a technické kroužky ve spolupráci s odbornými školami a zaměstnavateli.
- Prosadíme praktické vzdělávání žáků středních škol na reálných pracovištích (podrobněji v kapitole školství).
- Na vysokých školách podpoříme tvorbu profesně orientovaných programů a multioborových programů, vycházejících z principů Průmyslu 4.0.

Digitální ekonomika

- V rámci plánu celkové digitalizace předložíme plán rozvoje digitální ekonomiky ČR a eGovernmentu.
- Stát poskytne podporu podnikům při zavádění nových pravidel pro ochranu dat a kybernetické bezpečnosti.
- Aktivně podpoříme vytvoření jednotného digitálního trhu, volného toku dat v rámci EU i ve styku se třetími zeměmi v rámci mezinárodních obchodních dohod, potírání protekcionistických opatření např. k lokalizaci dat.

Průmysl 4.0

- Budeme prosazovat efektivní implementaci Průmyslu 4.0 jednotlivými ministerstvy se zaměřením na vytváření nutných podmínek v oblasti vzdělávání, výzkumu a vývoje, ICT infrastruktury, legislativy, trhu práce, standardizace a kybernetické bezpečnosti.

Podpora exportu

- Podpoříme prosazování zájmů českých firem na zahraničních trzích (doprovodné podnikatelské mise, ekonomická diplomacie, rozšiřování zahraniční sítě ekonomických diplomatů a zastoupení CzechTrade – především v zemích mimo EU) a větší diverzifikaci exportu.
- Reformou institucí zajišťujících státní finanční podporu exportérů (ČEB, EGAP a ČMZRB) zlepšíme přístup firem k exportnímu financování, a tím podpoříme konkurenceschopnost českých exportérů.

Stavební legislativa

- Zásadně novelizujeme stavební právo a všechny povolovací procesy (včetně např. změny kompetenčního zákona) - a to na principu "jeden úřad, jedno řízení a jedno rozhodnutí".
- Zohledníme specifika staveb, což výrazně zjednoduší a zrychlí povolovací řízení, zvýší atraktivitu ČR pro široké spektrum domácích i zahraničních investorů a zajistí podmínky pro realizaci klíčových dopravních staveb ve všech dopravních módech bez zbytečných odkladů.

Tvorba zákonů

- Při tvorbě zákonů nebo novelizaci stávajících budeme dodržovat nastavení dostatečných legisvakančních lhůt, aby bylo reálné se na změny připravit.
- Při zavádění evropského práva zhodnotit, zda navrhovaný zákon neobsahuje ustanovení nad rámec povinností stanovených EU. Pokud ano, požadovat zdůvodnění a zhodnocení dopadů.

Směřování k euru

- Stanovíme podmínky, za kterých ČR vydá definitivní politické rozhodnutí o konkrétním termínu vstupu do ERM II a následně do eurozóny.
- Vláda připraví harmonogram kroků ke snížení rizik vstupu a bude průběžně vyhodnocovat jejich plnění.

Cílový stav

- **Průmysl se digitalizuje a orientuje na finální výrobky s přidanou hodnotou.**
- **Export nadále směřuje nejvíce do zemí EU, ale ve větší míře i do jiných částí světa.**
- **Trh práce je pružnější, minimální mzda více odráží mzdový stav celkově a přestala být závislá na libovůli vlády.**

Doprava: konec “černé díry” v srdci Evropy

Výchozí stav

Česká republika připomíná zčásti “černou díru” uprostřed Evropy:

- Stále není dokončena základní síť dálnic.
- Chybí vysokorychlostní tratě, v některých úsecích fatálně. Technický stav tratí není dobrý. Tento stav může způsobit, že se ČR stane periferií uprostřed kontinentu.
- Mezinárodní letiště není napojené na železniční síť.
- Česká republika zaspala v budování terminálů pro multimodální dopravu budoucnosti, kdy se přepravují ne vozové zásilky (např. formou kontejnerů), ale např. kamiony na železničních vagónech na části své trasy.

Právě na dopravní infrastrukturu z velké části záleží, jak se bude dařit ekonomice. Např. u 1 kilometru dálnice se dají očekávat následný ekonomický přínos pro daný region ve výši 100-160 tisíc Kč.

Můžeme mluvit o přímém vztahu:

ROZŠÍŘENÍ DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY -> RŮST VEŘEJNÉHO KAPITÁLU -> RŮST HDP STÁTU

Návrhy STAN

- *Dokončit základní dálniční skelet*
- *Urychleně připravit výstavbu vysokorychlostních železničních tratí*
- *Podpořit výstavbu terminálů a logistických center pro moderní druhy dopravy*

Urgentní opatření (1. rok vlády)

Akční plán pro investice do dopravní infrastruktury

Priority stanovíme podle:

- postupu čerpání peněz z Evropských fondů
- přípravy projektů dopravních staveb
- stavu výkupu pozemků
- možností využití PPP projektů (propojení státního a soukromého kapitálu)

Plán pro funkční období vlády (4 roky)

Dálnice

- Poptávka po dokončení základní sítě je akutní.
- Především jde o spojení na jih (D3: Praha-České Budějovice-Rakousko) a na západ (Karlovarsko).

Vysokorychlostní železnice

Jejich vybudování přesahuje rámec volebního období, začít se musí ale co nejdříve.

Je nutné dokončit základní síť:

- napojení na rozhodující transevropské směry (Plzeň-Česká Kubice)
- propojení všech regionů (Brno-Přerov, napojení Liberecka)
- zlepšit vybavení tratí na "úzkých místech" (Beroun-Praha, Říčany-Praha, vstup do Brna, Ostravy)
- napojit letiště Praha na železniční síť

Městská doprava

- Urychlit rozvoj integrovaných dopravních systémů.
- Podpoříme rozvoj dopravní telematiky ("inteligentní dopravní systémy" s využitím digitálních technologií).
- Značný potenciál skýtá cyklistická doprava - finančně nenáročná a ekologická.

Multimodální terminály

- Uvědomujeme si budoucí trend v dopravě - postupný přesun od vozových zásilek k převážení kompletních celků ("kamiony po železnici").
- Podpoříme výstavbu terminálů pro tyto druhy dopravy a napojení na logistická centra.

Výhled za horizont

Během jednoho volebního období lze projekty připravit, nikoliv však dokončit - dobudování dálniční sítě, vysokorychlostních tratí, modernizace městských systémů.

Základem je ale strategie a stanovení jasných priorit. Tedy určení směru, kterým by se dopravní politika státu měla ubírat.

Cílový stav

- Síť dálnic propojila všechny regiony a napojila ČR v základních směrech na okolní státy. Dálnice disponují telematikou nejen pro zpoplatnění, ale také pro komfort a bezpečí dopravy.
- Modernizované železnice ztratily “úzká hrdla”. ČR je napojena na síť vysokorychlostních tratí v Evropě. Krajská města jsou propojena elektrifikovanými koridory. Regulátor v nabídce dopravních služeb zaručuje rovné podmínky pro operátory železničního provozu.
- Dobudování dopravní infrastruktury přineslo vyšší prosperitu regionům a tím pádem nová pracovní místa.
- Zlepšilo se životní prostředí pro obyvatele žijící kolem nyní přetížených komunikací (hluk, exhalace).

Obrana - konec iluzí

Výchozí stav

Území České republiky už je přímo ohroženo nepřátelskými aktéry - dezinformační kampaně nebo útočné kybernetické operace agresivně se chovajících režimů již na českém území působí, nebo je tato možnost v blízkých letech pravděpodobná. Narůstá hrozba tzv. hybridních útoků.

Gradující krize v severní Africe a na Blízkém východě způsobená nedostatkem zdrojů i mocenskými krizemi vyvine další migrační tlak na Evropu.

Česká armáda je personálně podhodnocená, tisíce tabulkových míst jsou neobsazené. Stát vynakládá na obranu jen polovinu peněz vzhledem k tomu, k čemu se zavázala svým spojencům při vstupu do NATO.

Situace ale zdaleka není kritická, je čas na nápravu.

Návrhy STAN

- **Zvýšit náklady na obranu a připravit krizové operační plány**
- **Zavést kurzy “krizové připravenosti”**
- **Vytvořit specializované složky pro kybernetický boj v dostatečné síle**
- **Přizpůsobit střední a vysoké vojenské školství novým hrozbám a společenským potřebám**

Urgentní opatření (1. rok vlády)

- **Zahájíme posílení armády.** Předložíme novelu zákona, která mj. zavede pohyblivou složku mzdy v odměňování vojáků podle schopností a zásluhovosti. Vytvoříme tím podmínky pro nábor, který by vedl k doplnění početních stavů.
- **Připravíme dohodu politických stran o dlouhodobém financování.** Politická reprezentace napříč spektrem se musí nadstranicky shodnout na nutnosti navyšovat výdaje na obranu. Do roku 2021 by měla ČR dospět k výdajům 2 % HDP, jak se zavázala spojencům při vstupu do NATO.
- **Zadáme přípravu krizových operačních plánů.** Skupina expertů vypracuje scénáře možných hrozeb a spolu s armádou koncepci dozbrojování podle nynějších trendů hrozeb. Teprve poté - podle skutečných potřeb - může začít navyšování peněz pro armádu. Do té doby budou vkládány do armádního vyzbrojovacího fondu.

- **Zavedeme funkci státního tajemníka pro obranu.** Jako podřízený přímo předsedovi vlády bude řídit expertní úroveň Bezpečnostní rady státu.
- **Okamžitě zahájíme přípravu reformy vojenského školství.**

Plán pro funkční období vlády (4 roky)

Kurzy krizové připravenosti

- S vědomím, že obrana země je věcí nejen relativně malé armády, ale celé společnosti, zavedou ministerstva obrany a školství kurz elementárního výcviku pro chování v případě krizí.
- Všeobecný kurz naváže na ukončení středoškolského vzdělání v rozsahu 2-3 měsíce, příp. na dosažení 18. let věku.
- Cílem bude elementární příprava na stav krize, nikoliv výcvik nových vojáků. Kurz však zároveň bude základem pro další možný výcvik.
- Kurz bude v gesci ozbrojených složek a Integrovaného záchranného systému.
- Pro pořádání těchto kurzů využijeme stávající kapacity středních škol v době letních prázdnin.

Modernizace ozbrojených sil

- V návaznosti na krizové plány představí armáda požadavky na techniku, kterou potřebuje s ohledem na současné hrozby a rizika tak, aby splnila zadání: obrana země nejen proti regulérním, ale i proti tzv. hybridním útokům.
- Armáda ukončí outsourcing IT techniky, namísto soukromými firmami bude tyto služby zajišťovat vzhledem k bezpečnostním rizikům sama.

Speciální kybernetické síly

- Armáda vytvoří speciální útvar (útvary) pro boj s kybernetickými hrozbami.
- Tyto síly se specializují na odvracení hackerských útoků ať už za účelem sběru informací nebo napadení infrastruktury, ale také na dezinformační kampaně.
- Pomocí atraktivních podmínek se proto armáda pokusí získat přední specialisty nejen z oboru IT technologií, ale také z prostředí specialistů na dezinformační kampaně (i z řad žurnalistů).

Aktivní zálohy

- Současné - fakticky pouze symbolické - stavy armáda navýší i za cenu snížení požadavků pro vstup.
- Armáda připraví a začne uvádět do praxe plán víceúrovňových záloh začleněných do velitelských struktur armády a s vlastním velením.

Cvičení ozbrojených sil

- Testy a prověrky připravenosti ozbrojených sil budou postavené na simulaci reálných situací.
- Skončí praxe předem ohlášených cvičení.
- Do cvičení budou zapojeny nejen ozbrojené složky, ale i civilní správa včetně úrovně ministrů vlády.

Výhled za horizont

Vojenské školství, výzkum a vývoj

- Ministerstva školství a obrany spolu s armádou provedou - opět v souladu s krizovými plány - revizi vojenské výuky a přípravy.
- Univerzita obrany rozšíří o studium v potřebných oborech – IT, lékařství, strojírenství. Díky financování univerzity mohou za závazek služby studium absolvovat i talentovaní lidé ze sociálně slabšího prostředí, pro které je dosud přístup ke vzdělání značně omezen.
- Zvážíme zřízení dalších Vojenských vysokých škol k pokrytí potřeb bezpečnosti.

Cílový stav

- **Armáda ČR doplnila stavy a techniku v souladu s hrozbami současnosti a těmi, které hrozí v budoucnu.**
- **Česká armáda se stala jednou z vedoucích armád NATO, které jsou vybavené proti kybernetickým hrozbám a stává se lídrem v této oblasti.**
- **Pro obranu státu neočekává společnost aktivitu jen od armády. Aktivní zálohy a alespoň elementárně připravené civilní obyvatelstvo skýtá záruku, že v případě krize nenastane panika a chaos.**

Zdraví - podmínka spokojeného života

Výchozí stav

Výdaje na zdravotnictví jsou v současnosti pro vládu závažnějším problémem než kdykoliv předtím. V mnoha zemích je podíl výdajů na zdravotnictví ze státního rozpočtu větší než v minulosti a náklady na zdravotní péči rostou rychleji než HDP. Důvodem je zejm. vývoj nových léčebných postupů a technologií, často nákladných, dále zvyšující se nároky lidí na přístup k vysoce kvalitní zdravotní péči a také vyšší nároky na ochranu před zdravotními riziky.

Rozevírají se tak nůžky mezi náklady na zdravotnictví ze strany státu a možnými náklady na nejmodernější zdravotní péči.

Výdaje na zdravotní péči činí v současnosti zhruba 7 % HDP - to je méně, než vynakládá řada vyspělých zemí, ale pohybujeme se mírně nad průměrem EU.

Pouze zlomek nákladů zdravotnického rozpočtu jde na podporu zdraví a prevenci nemocí.

Návrhy STAN:

- *Zkrotit finance - tj. zlepšit regulační činnost státu a zdravotních pojišťoven, aby nedocházelo ke snižování dostupnosti a kvality zdravotní péče*
- *Zavést nové formy poskytování zdravotní péče - včetně domácí a dlouhodobé péče*
- *Digitalizovat zdravotní dokumentaci*
- *Jasně stanovit standard poskytované zdravotní péče*

Urgentní opatření (1. rok vlády)

- **Prioritou je stabilizovat zdravotnictví** - především cestou spravedlivého odměňování lékařů a zdravotnického personálu vůbec a tím zastavit odliv personálu.
- **Zavést rovné podmínky pro zdravotnická zařízení podobného typu**, tedy odstranit stávající nerovnost ve financování výkonů a služeb pro zdravotnická zařízení stejného typu, která vykonávají srovnatelné zdravotní výkony. Regulaci musí provést ministerstvo zdravotnictví spolu se zdravotními pojišťovnami.

Plán pro funkční období vlády (4 roky)

Nové formy poskytování služeb

Postupným vývojem se stala lékařská, zjm. lůžková péče, v krajích kvazi-síťovým odvětvím:

- centra se superspecializovanou péčí
- krajské nebo fakultní nemocnice
- centra s návaznou péčí (specializovaná pracoviště v páteřních nemocnicích krajů)
- nemocnice s následnou a rehabilitační péčí
- léčebny různých typů
- podpoříme hospice jako místa paliativní péče

Tuto síť volně doplňují polikliniky a soukromé ambulance specialistů a praktiků.

Je nutné zavést nové formy poskytování péče - zjm. domácí péče a dlouhodobé péče.

Digitalizace zdravotnických procesů

- Elektronizace umožní zabezpečené předávání zdravotních záznamů, včetně žádank o specializovaná vyšetření.
- Sdílená data zlevní a zrychlí celý systém, odstraní duplicity (táž vyšetření u jednoho a téhož pacienta).
- Digitální osobní záznam s chorobopisem, nasazenými léky a dalšími klinickými údaji mohou zabezpečeně sdílet různí poskytovatelé zdravotní péče.
- Ke svým lékařským záznamům musí mít přirozeně přístup každý pacient.

Vytvoření vyvážených vztahů mezi pacienty a zdravotními pracovníky

- Pacient je klient a partner. Tento přístup nevyžaduje dodatečné náklady, ale zvýšenou pozornost při přípravě lékařů a dalších zdravotnických pracovníků na své povolání.

Zvýšení výdajů na zdravotní prevenci

- Zaměříme se zjm. na programy monitorující nejdůležitější skupiny nemocí - kardiovaskulární choroby, cukrovka.
- Pacient má možnost si připlatit za nadstandardní péči.

Výhled za horizont

Postupnou osvětou vést lidi k chápání nutnosti celoživotně investovat do zdraví, posilovat jejich roli ve zdravotním systému (zjm. chápání sebe sama jako klienta a partnera lékaře). Vzrůstající spoluzodpovědnost za zdraví bude nutností.

Cílový stav

- Státu se podařilo udržet a postupně zvyšovat kvalitu standardu zdravotní péče, a to s ohledem na vývoj zdravotních ukazatelů u populace a také s ohledem na rozvoj světové medicíny. Část ovšem nutně bude vždy nadstandardem.
- Systémy zdravotní péče jsou finančně životaschopné, pokrývají potřeby klientů (pacientů) a blíží se světovým standardům.
- Zdravotní péče je schopná se přizpůsobovat měnící se demografii obyvatelstva v jednotlivých regionech.

Sociální politika - cílená pomoc oslabeným

Výchozí stav

Z výhledu demografického a socioekonomického vývoje jednoznačně vyplývá, že pro následujících 30 let dojde ke stagnaci podílu mladé generace, oslabí se podíl obyvatel v produktivním věku a významně naroste počet obyvatel ve věku nad 65 let. "Stárnutí populace" se dotkne prakticky všech oblastí života společnosti.

Síť sociální pomoci se musí zaměřit na skutečně potřebné, sociálně oslabené - seniory, mentálně a zdravotně postižené, obyvatele tzv. vyloučených lokalit.

Sociální pomoc chápeme opravdu jako pomoc, nikoliv jako životní styl.

Návrhy STAN

- *Zaměřit sociální služby na občany ve věku 65+*
- *Státní dotace rozdělovat bez ohledu na zřizovatele*
- *Podporovat startovací byty pro mladé rodiny, sociální byty i chráněné byty pro handicapované*
- *Zaměřit se na poradenské služby pro sociálně ohrožené skupiny při řešení tíživých životních situací (lichva apod.)*
- *Chceme investovat do vzdělání, ne do dávek. Ty hodláme rozdělovat adresně i díky nezastupitelné roli obcí při rozdělování dávek.*

Urgentní opatření (1. rok vlády)

- **Zavedeme rozdělování dotací bez ohledu na zřizovatele.** Dotace bude stát rozdělovat podle skutečné kvality poskytované péče.
- **Příprava plánu dlouhodobého rozvoje péče o seniory.** S vědomím toho, že každý bude jednou ve stáří potřebovat větší či menší míru pomoci, vypracujeme strategii
- **Plán sociálního bydlení.** Zmapujeme různorodé regionální potřeby pro výstavbu a provozování sociálních a chráněných bytů. V dalších letech už musí začít výstavba v přesně zaměřených oblastech.
- **Senior – partner obce – partner státu.** Volnočasové a denní aktivity seniorů budou podporovat i obce (rozpočtové určení daní zahrne i podíl financí, které stát obcím za seniory začne posílat).

Plán pro funkční období vlády (4 roky)

Péče o seniory

- Namísto velkých komplexů finančně podpoříme spíše **asistenční služby a terénní pracovníky** pro ty seniory, kteří s touto pomocí mohou a chtějí zůstat u sebe doma.
- Pro domovy seniorů podpoříme výstavbu nebo adaptaci spíše menších objektů.
- Podpoříme **programy pro cílenou denní aktivitu seniorů**, kteří jinak žijí v kruhu své rodiny. Podobná řešení jsou sociálně citlivá a rodinami, ve kterých senioři žijí, žádaná (např. univerzity třetího věku a jiné podobné kurzy a vzdělávací a volnočasové aktivity). Senioři budou aktivními partnery obcí i státu.
- Je nezbytné vytvořit **rezidenční místa pro seniory se zvláštním režimem** (např. pro klienty s Alzheimerovou nemocí).

Startovací, sociální a chráněné byty

- Obce, města i regiony, nikoliv centrální vláda, by měly určit, kolik **sociálních bytů** v dané lokalitě potřebují.
- Podpoříme dotace pro **startovací byty** pro mladé rodiny.
- Podpoříme výstavbu chráněného bydlení pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením spolu se službami následné péče a sociální rehabilitace. Cílem musí být sociální integrace takto postižených lidí.

Přiznávání sociálních dávek

- Rozhodování o přiznání sociálních dávek se přesune na obce či městské části větších měst. Je mnohem větší šance, že rozhodnou se znalostí, zda dotyčný člověk či rodina jsou oprávněnými příjemci sociální pomoci.
- Je nepřijatelné, aby sociální pomoc byla brána jako životní styl.

Sociální prevence a poradenství

- Zaměříme se na poradenské služby pro sociálně ohrožené skupiny obyvatel při řešení tíživých životních situací: předcházení nezaměstnanosti, obrana proti lichvě, bezplatné právní poradenství.
- Posílíme programy na zvyšování finanční gramotnosti a sít' poraden při pádu do dluhové pasti (spirálu půjček přitom musí vyřešit oblast justice).

Sociálně vyloučené lokality

- Zamezíme vytváření dalších.
- Ve stávajících podpoříme poradenskou sít' s pomocí terénních pracovníků. Recepty musí být ale šité na míru té které konkrétní lokality.

Financování sociálních služeb

- Je zřejmé, že sociální pomoc bude mít z různých důvodů vyšší nároky na přísun peněz. Proto budeme prosazovat jejich financování z více zdrojů: z fondů EU, státního rozpočtu, ze soukromých zdrojů.
- S tím souvisí důsledná a po podstatě věci (nikoliv formálních nedostatkách) jdoucí kontrola. Služby, které nebudou odpovídat standardům kvality, dotace státu nedostanou.

Výhled za horizont

Vytvoření skutečného funkčního systému péče o seniory, výstavba bytů pro mladé, vytvoření sítě sociálních a chráněných bytů přesahuje horizont jednoho volebního období. Zároveň ale musí být veřejná správa schopna reagovat na výkyvy situace a na požadavky populace.

Cílový stav

- **Těžiště péče o seniory se přesunulo od velkých “domovů důchodců” k terénní pomoci v bydlišti (kde to zdravotní a mentální stav seniora dovoluje) nebo k menším bytovým komplexům.**
- **Seniorům nabídla společnost více vyžití (programy pro denní péči) i přes zhodnocení seniorů v podílu obcí na sdílených daních se státem.**
- **Obce a města za příspěví státu zřídila nezbytný fond bytů pro sociálně slabé, chráněných bytů pro tělesně postižené a následné rehabilitační služby, ale také podporují volnočasové denní aktivity seniorům.**
- **Síť poraden ulehčila nezaměstnaným, lidem v dluhové pasti či obyvatelům sociálně vyloučených lokalit jejich úděl. Neznamená to vyřešení problému, který z velké části spočívá v individuální aktivitě, ale alespoň jeho zmírnění.**
- **Sociální dávky jsou rozdělovány se znalostí místních podmínek, nový systém tak generuje adresné úspory, směřující na investice do vzdělání a strukturálně postiženým regionům (obcím).**

Zemědělství - výroba potravin i kultivace krajiny

Výchozí stav

Vlastnictví půdy je v ČR velmi roztržštěné - zemědělskou půdu vlastní přibližně 1 mil. vlastníků, přičemž na jednoho vlastníka připadá v průměru 3,65 ha. Více než 40 % půdy je v rukou skupiny největších vlastníků (nad 100 ha), ti ovšem tvoří pouze 0,3 % na celkovém počtu vlastníků. Provádění komplexních pozemkových úprav (přes výraznou finanční podporu státu) vážne na administrativně-legislativních problémech a v poslední době výrazně i díky nedostatku půdy ve veřejném vlastnictví státu a obcí.

Částky, které v poslední době naše země vydává na **opatření proti suchu nebo povodním**, jsou naprosto nedostatečné. Lze to doložit srovnáním se škodami, které oba extrémny dosud dokázaly napáchat, i studii, které vyzývají k investicím mnohonásobně vyšším.

Česká republika je plně integrována do Společné zemědělské politiky EU, která se ovšem často stává předmětem politických soubojů národních států a agrárních lobby. Podpory tak v zemědělském sektoru často způsobují **anomálie především ve prospěch velkých agrárních společností a holdingů**.

Stát při **podpoře tzv. regionálního rozvoje a rozvoje venkova** používá skoro výhradně nástrojů tzv. přímé podpory regionálního rozvoje. Z centra se rozhoduje o přidělení financí na konkrétní projekty ve vzdálených místech realizace. Jejich tvorba a realizace často podléhá politickým vlivům a ekonomickému lobbingu.

Tvorbu lokálních ekonomik na podporu místního rozvoje musí více podpořit i užití obecních veřejných rozpočtů. Dříve i na mnoha obcích a malých městech byly tzv. komunální podniky, které se staraly o veřejné osvětlení, vodu a kanalizaci či o nakládání s odpady. Mnoho takovýchto podniků zaniklo v „tržním boji“. Dnes se tak vyvádí mnoho lokálních veřejných zdrojů z rozpočtů obcí a měst do velkých, často i nadnárodních společností a nezůstávají pro užití v místě.

Návrhy STAN

- **Ukončit prodej a převod státní půdy**
- **Podpořit vznik nebo znovuoobnovení tzv. komunálních podniků (veřejné osvětlení, hospodaření s vodou, nakládání s odpady)**
- **Podpořit střední a malé zemědělce - zjm. rodinné farmy - a „GMO free“ produkty**

Urgentní opatření (1. rok vlády)

- **Ukončíme prodej a převod státní půdy** (včetně ukončení restitucí). Jde o administrativní rozhodnutí ministra/vlády k zamezení nabídky. Nabídku lze obnovit po dořešení principů prodeje. Součástí povinnosti státu při nakládání s nemovitostmi by mělo být okamžité a jednorázové převedení nemovitostí ve státním vlastnictví v intravilánech obcí do vlastnictví obcí tam, kde o to obec požádá.
- **Zavedeme degresivní platby.** Toto se bude týkat všech dotací na plochu ve prospěch malých a středních hospodařících celků na vlastní půdě změnou národního zacílení Společné zemědělské politiky EU.
- **Posílíme důraz na Komunitně vedený místní rozvoj (tzv. CLLD).** Chceme rozšířit komunitně zaměřené projekty jako povinnou součást do všech evropských strukturálních a investičních fondů, které to umožňují. Do resortních rozpočtů zahrneme povinnou kapitolu „endogenní nástroje RR“, tj. o kterých se rozhoduje v místní lokalitě.

Plán pro funkční období vlády (4 roky)

- **Půda a voda patří veřejnosti.** Zpřísníme vyjímání půdy ze zemědělského půdního fondu. Navrhujeme sjednotit a administrativně zjednodušit související zákony (*zákon o ochraně ZPF, stavebního zákona o zákona o Státním pozemkovém úřadu*). Do zákonů včleníme i principy podpory, jak zajistit vodu v krajině. Nakládání s vodou jakožto životu nezbytnou a strategickou surovinou nadále nesmí být prioritně předmětem tvorby zisku.
- Začneme s **adaptací krajiny** na změnu klimatu - což znamená přípravu na prudké deště, ochranu před povodněmi atd.
- **Podpora rodinných farem.** Zavedeme tzv. “faremní systémy” pro podporu rodinných farem a podporu produktů bez genetických modifikací (“GMO free“ produkty).
- **Navrhujeme zjednodušení zákonů.** Výrazně zjednodušíme legislativu endogenních nástrojů regionálního rozvoje, tedy místní, lokální financování a také rozhodování o projektech. Navrhujeme zákon o veřejné prospěšnosti, který by měl sjednotit podmínky pro všechny, kteří financují regionální rozvoj z vnitřních zdrojů.
- **Podpoříme menší regionální zemědělce.** Zmírníme vliv zákona o veřejných zakázkách tím, že umožníme in-house výjimky a výjimky pro zadávání „malých“ zakázek malým a středním regionálním podnikatelům.

Výhled za horizont

- **Výraznější modernizace.** Do budoucna je nutné zvýhodnit vlastníky půdy, kteří se zapojí do investičních projektů.
- **Principy „smart krajiny“ výrazně podpořit stávajícími i novými investicemi.** Musíme vytvořit funkční systém velkého počtu menších a středních vodních nádrží od suchých poldrů, přes rybníky s retenčním prostorem až po akumulární nebo závlahové nádrže. Tyto nádrže musí umět zachytit vodu a ochránit území pod nimi v okamžiku přívalového deště.
- **Rozvíjet lokální zemědělské ekonomiky.** Zapojíme zemědělce do lokálních ekonomik na venkově prostřednictvím podpory tzv. krátkých řetězců (produkce i spotřeba v místě) a podpory komunitního propojení veřejného a soukromého sektoru v místě. Tím zároveň upřednostníme živočišnou výrobu před rostlinnou a podpoříme místní diverzifikovanou zemědělskou výrobu.
- **Rozvoj zemědělství v mikroregionech.** Výrazně podpoříme malé a střední podnikatele a rozvoj mikroregionů pomocí nástrojů endogenního RR a pomocí realizace zvýhodněných obecních podnikatelských zón.

Cílový stav

- **Skončila disproporce v podpoře mezi “velkými” a “malými” producenty potravin. Stav, kdy slovně byli podporováni malí střední, ale fakticky jen ti největší producenti, skončil.**
- **Dostatek vody začala veřejnost vnímat nikoliv jako samozřejmý stav, ale jako něco, o co je třeba pečovat.**
- **Omezila se eroze půdy.**
- **Začaly prosperovat lokální řetězce produkce a prodeje potravin, což nastartovalo i prosperitu jednotlivých regionů a lokalit.**

Zahraniční politika - podmínka bezpečnosti státu

Výchozí stav

Za základní smysl zahraniční politiky pokládáme zajištění vnější stability a ochrany České republiky. Proto je pro STAN jednoznačným východiskem konstatování, že Česká republika jednoznačně patří na západ, je integrální součástí evropského prostoru, který je pro ni zásadní z hlediska hodnotového, ekonomického, politického i bezpečnostního. Stabilita evropského prostoru je naprosto zásadní pro zajištění existence a úspěšného rozvoje státu. Toto je umocněno integrací české ekonomiky do vnitřního trhu EU.

Smyslem naší politiky není vícerychlostní Evropa, která z podstaty Evropskou unii spíše rozděluje, než spojuje, ale další společné prohlubování vnitřního trhu EU s ohledem na ekonomiku ČR, na proces vytváření prostoru bezpečnosti, spravedlnosti a práva pro občany EU, včetně ochrany vnějších hranic.

V současné fázi globalizace dochází ke zrychlování všech procesů přerozdělení moci, zvyšuje se role nestátních aktérů. Vyostřuje se konkurence v boji nejen o vliv a zdroje, ale rovněž o trhy. Může to být projevem rostoucího si uvědomění omezenosti zdrojů.

Důsledkem je současný tlak na integrační i decentralizační tendence, kdy důležitou roli hrají regiony na úkor státu. Tento vývoj může vést k destabilizaci, kdy důležitým signálem může být rostoucí počet násilných konfliktů v některých částech světa, včetně okolí Evropy. Zvládnutí těchto procesů si vyžaduje propojování jednotlivých rovin vládnutí a uznání hesla "Mysli globálně, jednej lokálně".

Návrhy STAN

- *Jasně formulovat pozici ČR, jak dovnitř státu směrem k občanům, tak navenek*
- *Orientaci na západ deklarovat nejen slovně, ale především činy: aktivitou a plněním závazků na půdě EU i NATO*
- *Hrát mnohem aktivnější roli na summitech EU i při diplomatických jednáních v rámci evropských struktur - podle principu "aktivně ovlivňovat rozhodování EU, nevymlouvat se na ni doma"*
- *Zjednodušit čerpání evropských peněz, využít je na smysluplné projekty a zajistit důslednou kontrolu*
- *Klást důraz na podporu lidských práv a demokracie ve světě*
- *Profesionalizovat českou diplomacii*

Urgentní opatření (1. rok vlády)

- **Prvním krokem bude vyjasnění priorit a kompetencí v oblasti zahraniční politiky a vztahů k EU** mezi Ministerstvem zahraničních věcí, Kanceláří prezidenta ČR, Úřadem vlády a ostatními ministerstvy, vyjasnění vztahů mezi českou diplomacií a rodící se diplomacií EU (Evropská služba vnější akce). Východiskem je, že zahraniční politiku formuluje vláda.
- **Prosadíme reformu organizačního uspořádání Ministerstva zahraničních věcí ČR** a budeme klást důraz na tematickou a kompetenční komplexnost v rámci jednotlivých odborů.
- S okamžitou platností **zvýšíme důraz na kompetence a vzdělávání všech aktérů zahraniční politiky ČR** v širším pojetí, profesionalizaci diplomacie v podobě přilákání a výchovy špičkových odborníků, na úkor „trafikantů“ a politických spolustraníků.

Plán pro funkční období vlády (4 roky)

Stabilizace evropského prostoru

- Důraz budeme klást na spolupráci NATO a EU v rámci zajištění evropské bezpečnosti.
- Budeme apelovat na nutnost zvyšování obranných schopností s rovnoměrným přispěním všech spojenců.
- S vědomím, že řešení problémů na co nejnižší úrovni vládnutí přispívá k jeho efektivitě a legitimitě, budeme klást důraz na princip víceúrovňového vládnutí kombinujícího místní, regionální, národní, evropskou a globální úroveň. Budeme se zaměřovat na vytváření nadstandardních vztahů se sousedními státy a státy Visegradské čtyřky.

Evropská unie

- Důležitý pro nás bude postupující evropský integrační proces, prosazování a dodržování principu subsidiarity - rozhodování co nejbližše lidem.
- Zároveň si uvědomujeme nutnost reformy institucí EU, která by posílila demokratické principy a legitimitu EU, daleko více přiblížila Unii občanovi a občana Unii. Řešením stávající krize integračního procesu není vícerychlostní Evropa, která by z podstaty Evropskou unii spíše rozdělávala, než spojovala, ale konsenzus o dalším společném směřování založeném na prohlubování vnitřního trhu EU, nikoliv omezování stávajících svobod.

Čerpání peněz z evropských fondů

- Budeme prosazovat snížení počtu operačních programů i pro období 2021-2027. Chceme zjednodušit pravidla čerpání v souladu s moderními trendy v EU a využít takových nástrojů jako jsou např. zjednodušené či paušální platby.
- Zároveň chceme nastavit jasnou kontrolu, která se nebude několikanásobně opakovat a nastolit systém založený na větší důvěře a partnerském vztahu mezi žadateli a řídicími orgány.

- Budeme prosazovat jasnou předvídatelnost pro potenciální žadatele, rovnoměrné čerpání fondů EU v průběhu celého programovacího období. Nepřípustné pro nás je řídit se při schvalování projektů a čerpání peněz politickým cyklem volebních období v ČR.
- Naším cílem je vytvoření objektivního a jednotného systému výběru projektů. Zcela jednoduše: je třeba vybírat ty nejpotřebnější a nejkvalitnější. Budeme chtít do systému plánování a výběru projektů zapojit regionální partnery, zájmové organizace a svazy a neziskový sektor. Cílem podpory EU by vedle veřejného sektoru měly být zejména mikropodniky, malé a střední podniky a neziskový sektor. Důraz chceme klást na místní integrované strategie projednané komunitním způsobem.

Spolupráce mimo EU

- ČR by měla směřovat k roli mediátora a mostu mezi Evropskou unií a sociokulturně spřízněnými východními sousedy. Zacielení zahraniční politiky ČR by se mělo ubírat k **Ukrajně, Gruzii, Arménii, Moldavsku a zemím Balkánu**.
- Základním východiskem zahraniční politiky České politiky bude důraz na dodržování lidských práv a demokratických principů ve světě.
- V rámci prohlubujícího se procesu globalizace roste také význam ekonomické diplomacie. Měli bychom využít potenciálu českých výrobců a vazeb na tradiční trhy z minulosti a zohlednit také možnosti nově rostoucích ekonomik, avšak při zachování vyváženého postavení a morální integrity.

Migrační krize

- Migraci chápeme coby následek, nikoliv příčinu mezinárodní nestability. Veřejně konstatujeme, že zásadními partnery jsou státy euroatlantického prostoru, se kterými ČR sdílí základní hodnotový rámec.
- Budeme tak klást důraz na prevenci a předcházení konfliktů efektivním zacílením rozvojové pomoci a zahraničněpolitické spolupráce. V případě eskalace napětí je nutné využít všech dostupných nástrojů krizového managementu (mírové mise apod.) s důrazem na komplexní rekonstrukci po skončení konfliktu. Včasná prevence migrace je účinnější a levnější než řešení jejích následků.
- Zároveň předpokládáme větší a koordinovanější ochranu vnějších hranic EU.

Výhled za horizont

Zasadíme se o diskusi o reformě institucionální struktury EU a OSN.

Dlouhodobě se chceme zasadit o lepší spolupráci municipalit a regionů v evropském prostoru, profesionalitu a kompetentnost vyjednávačů (politiků i úředníků), jejich lepší koordinaci a formální i neformální propojení v rámci institucí EU i dalších mezinárodních organizací.

Cílový stav

- Česká diplomacie je z většiny sestavena ze špičkových odborníků (nikoliv politických trafikantů), kteří dokážou zájmy České republiky prosazovat diplomatickou cestou účinně a s noblesou.
- Není pochyb o zahraniční orientaci ČR, kterou formuluje vláda zaštitěná většinou v Poslanecké sněmovně. Pozice ČR je pevně ukotvena politicky a hospodářsky v EU, vojensky v NATO a hodnotově na Západě.
- Peníze z evropských fondů čerpá ČR na opravdu smysluplné projekty, které ekonomicky prospívají danému regionu a v souladu s principy a smyslem poskytování peněz EU zvyšují jeho úroveň a soudržnost s vyspělými evropskými regiony. Kontroly jsou jasné, ale nikoliv se opakující s rozdílnými výsledky.

Kultura - základ identity národa

Výchozí stav

Kulturu chápeme široce - jako kulturu národa, jako kulturu člověka v rozměru osobním, sociálním, mravním, ekonomickém, estetickém, filosofickém i právním.

Svobodný a kreativní občan je základem svébytné demokratické společnosti, jasně orientované na evropský Západ.

Kultura se obohacuje o využití nových technologií.

Systém financování české kultury je přes velký pokrok v posledních letech stále podfinancovaný - zejm. v platech státních zaměstnanců v kulturních institucích.

Dosud není dokončeno rozdělení kulturního provozu na ose "stát - kraje - obce".

Návrhy STAN

- *Jasně stanovit priority - které kulturní počiny a akce podporovat a které ne, jednoznačně zachovat svobodu umělecké tvorby*
- *Dosáhnout podílu 1 % HDP na rozpočet pro kulturu a tento podíl minimálně udržet*
- *Dosáhnout transparentního a spravedlivého financování živé kultury na ose "stát - kraje - obce"*
- *Připravit nový zákon o památkové péči*
- *Jasně definovat roli veřejnoprávních institucí*

Urgentní opatření (1. rok vlády)

- **Jasná pravidla státní podpory.** Ministr kultury předloží veřejnosti koncepci státu, ze které bude jasně patrné, které druhy kultury má stát podporovat a proč - spolu s kritérii, které o podpoře rozhodly.
- **Vícezdrojové financování kulturních institucí.** Vláda připraví zákon, kterým se vybrané kulturní instituce stanou veřejnoprávními s možností financování z více zdrojů, a to dlouhodobě.

Plán pro funkční období vlády (4 roky)

Kultura podporovaná

- Resort kultury stanoví **jasná kritéria, která odvětví a které kulturní počiny i nadále podporovat.** Uznáváme, že státní podpora určitých kulturních aktivit je nezbytná. Zároveň ale vláda nehodlá poskytovat finance čistě lobbistickým projektům s parciálními zájmy. Kulturní

politika pak vyrůstá ze společenské shody na podpoře těch institucí a aktivit, které považujeme za průřadé pro svobodný kulturní rozvoj.

- Strategii - i s odůvodněním - předloží ministr do dvou let, tedy do poloviny vládního mandátu, a to s výhledem na několikaleté období.
- Vláda bude věnovat péči a podporu místním tradicím.
- Stát bude podporovat vznik "inkubátorů" pro hudbu, literaturu, divadlo, film či digitální média. Zároveň si při vědomí si úcty ke svobodě umělce vyhradí právo rozhodovat, které počiny finančně podpoří a které nikoliv.

Financování

- Dosáhneme zvýšení rozpočtu ministerstva kultury na úroveň 1 % HDP s cílem tento podíl minimálně udržet, v ideálním případě zvýšit.
- Připravíme plán transparentního a spravedlivého financování živé kultury na úrovni státu, krajů a obcí.
- Zajistíme nové zdroje podpory kultury, včetně využití výnosů z hazardu.
- Nastavíme nové vztahy mezi obcemi, kraji a státem na jedné straně a soukromými mecenáši na straně druhé, které usnadní podporu kultury a budou k ní motivovat - zvážíme např. daňové odpisy či daňové asignace.
- Aktualizujeme investiční programy, vyjednáme podporu z evropských fondů.
- Znovu předložíme zákon o "veřejnoprávních institucích", který by umožnil vícezdrojové financování divadel, galerií a dalších kulturních institucí.

Podpora prezentace české kultury

- Připravíme program, jakým způsobem prezentovat českou kulturu v zemích s vysokým potenciálem turistů mířících do ČR.

Podpora revitalizace místních kulturních a tělovýchovných zařízení

- Připravíme program revitalizace sokoloven či kulturních domů, aby mohly být efektivněji využívány pro kulturní akce s využitím moderních technologií.

Česká televize a Český rozhlas

- Vláda uznává nutnost veřejné podpory nezávislé tvorby a zpravodajství veřejnoprávních médií.
- Zároveň má za to, že v případě, že tyto instituce de facto provozují tu samou činnost v obdobných mantinelech jako média komerční, je na místě zvážit míru veřejné podpory.
- Vláda předloží zcela nový zákon o ČT a ČRo, který stanoví smysl a povinnosti veřejnoprávních médií, zpřesní výběr členů Rady ČT a Rady ČRo tak, aby nedošlo k politickému ani jinému ovlivňování činnosti veřejnoprávních médií.
- Zákonem nastaví financování veřejnoprávních médií v dlouhodobém horizontu.
- Vláda zahájí diskusi o potřebnosti veřejnoprávních médií v tom modelu, v jakém pracují nyní.

Památková péče

- Ochranu památek považujeme za prioritní. Památková péče musí vést k zachování významu historické kulturní památky, nikoliv k její trvalé konzervaci v určitém bodu, o kterém se již nediskutuje.

- Vláda předloží zcela nový zákon o památkové péči, který jasně definuje práva a povinnosti vlastníků památek (bez ohledu, zda jde o stát či soukromého majitele) a práva a povinnosti státu vůči vlastníků památek.

Cílový stav

- **Stát podporuje kulturní počiny, které považuje za prioritu**
- **Stát zcela uznává svébytnost a svobodu kulturních aktivit a v souladu se svými prioritami nebude podporovat ty činnosti, které zcela svobodně a bez problémů rozvíjejí svoji činnost samy.**

Lidé v krajině - politika pro životní prostředí

Výchozí stav

Jsme svědky častých a mnohdy zbytečně vyhocených konfliktů mezi ekonomickými zájmy a ochranou přírody.

Neumíme udržet vodu a úrodnou půdu v krajině a zastavit úbytek zásob spodních vod.

Stát fakticky podporuje spíše velkokapacitní zemědělskou výrobu a velká a plošná opatření namísto drobných a různorodých inteligentních řešení.

Jsme přesvědčeni, že ekologické, ekonomické a sociální problémy mají jen společná řešení - a jakýkoliv pokus řešit je izolovaně vede nutně ke ztroskotání. Sdílíme představu udržitelného rozvoje a usilujeme o to, aby se z relativně zdravého prostředí mohli těšit i naše děti a vnuci.

Návrhy STAN

- *Urychlená opatření k zachování vody v krajině*
- *Zabránit další erozi a znehodnocování půdy*
- *Rozhodování o změnách co nejbližší dotčené krajině a lidem*
- *Diskuse namísto direktivního rozhodování*
- *Zlepšit kvalitu ovzduší a snížit hladinu hluku*

Urgentní opatření (1. rok vlády)

- **Voda jako strategická surovina.** Okamžité zahájení kroků k udržení vody v krajině se ukazuje jako nezbytné. Zaměříme se na opatření k udržení zásob podzemních vod a naopak k zamezení plýtvání vodou. Podpoříme obnovu přirozených vodních toků.
- **Ochrana před suchem a povodněmi.**

Plán pro funkční období vlády (4 roky)

Jasně zákony

- Připravíme jeden rámcový zákon o ochraně životního prostředí, který pevně stanoví v souladu s Ústavou základní principy a mantinely a který bude stručný a srozumitelný.
- Na něj - a jen v jeho rámci - naváže několik zákonů upravujících praxi v jednotlivých oborech péče o životní prostředí.
- K základním principům bude patřit, že nepřijatelné jsou nevratné újmy a ohrožování ekologické stability.

Rozhodování o změnách co nejdříve dotčené krajiny a lidem

- Kde to je možné, měli by o podstatných zásazích do krajiny rozhodovat lidé v dané lokalitě.
- Budeme usilovat (a to i zákonem), aby diskuse o jednotlivých záměrech začaly dříve, než se rozvinou v medializované spory.
- Proces posuzování vlivů na životní prostředí musí mít jasná pravidla - musí proběhnout řádně a se všemi náležitostmi, ale nemůže být donekonečna protahován.

Péče o krajinu, ochranu vod a půdy

- Prioritu budou mít malé a střední zásahy a opatření v jednotlivých povodích před stavbou větších vodních děl.
- Podpoříme menší a střední zemědělce a šetrné zemědělství.
- Podpoříme návrat drobných krajinných prvků - remízků, alejí - i jako prvků proti pokračující erozi půdy.
- Zábory a zástavby půdy musejí mít jasná pravidla - prioritní bude ochrana zemědělské půdy.
- Podpoříme šetrnější lesnictví, návrat původního složení lesů do krajiny a větší dohled nad těžbou dřeva.
- Podpoříme ochranu zdrojů pitné vody.

Ochrana organismů

- Dáváme přednost ochraně životního prostředí a stanovišť před ochranou jednotlivých organismů.
- Zajistíme přiměřenou péči o chráněná území.

Rozvoj měst

- Podpoříme rozšiřování zelených ploch už v okamžiku návrhů nových projektů (požadavek na zeleň jako součást staveb - včetně např. střech).
- Kde to jde, podpoříme alternativu k individuální a automobilové dopravě založené na spalování fosilních paliv.

Odpad

- Problém řešení odpadu vidíme jako celek procesu od získávání surovin po nakládání s odpadem.

- Soustředíme se na počátek a závěr tohoto procesu, zjm. na prevenci vzniku odpadu a na uzavřené výrobní cykly.
- Finančně podpoříme nápady, které vedou ke snížení množství odpadu.

Cílový stav

- **Konsensuální způsoby rozhodování kultivovaly nejen diskusi o životním prostředí, ale veřejnou diskusi vůbec.**
- **Příroda netvoří roztroušené ostrůvky v lidmi změněné krajině, ale sídla a kultivovaná území jsou zasazena do přírodního rámce.**